

Mænd, men de ere nidkjære i deres Embedsgjerning, særlig som Forhørsdommere; men naturligvis kan der være Undtagelser, Alle kunne ikke være lige dygtige og flinke. Jeg mener fremdeles, at det er urigtigt, naar man formener, at der skulde være mangfoldige Tilfælde, i hvilke der er stet den Art af Misbrug, som blev omtalt for kort Tid siden, og jeg mener fremdeles, at hvor der har fundet Noget Sted, som efter min Formening er Misbrug, der maa det skrives ikke paa Willens Regning hos de Paagjældende, men det maa, som jeg allerede antydede under Behandlingen af den foregaaende Sag, skrives paa Systemets Regning. Den ærede Justitsminister fandt sig foranlediget til at afslutte Debatten om den foregaaende Sag med nogle Ord, som gik ud paa, at han for min Skyld burde gjøre en Bemærkning. Jeg er den ærede Justitsminister meget taknemmelig for denne velvillige Omjörg for mig. Jeg tror imidlertid, at han gjerne kunde have sparet sig den. Jeg har ikke sagt Andet end, hvad jeg anser mig for fuldstændig berettiget til at sige, og som jeg ogsaa skal staa ved. Det er i min Egenstaa af Høiesteretsassessor, at jeg har gjort de Erfaringer, hvortil jeg har støttet mine Udtalelser. Men jeg har selvfølgelig ikke sagt, at der i de Sager, der have givet mig Anledning til at anstille disse Betragtninger, og at komme til disse Slutninger ad Erfaringens Vej, skulde have foreligget Tilfælde, hvor de Paagjældende kunde siges at have gjort sig skyldige i saadanne Misbrug, at de derfor burde være dragne til Ansvar gjennem Mulktning, det har jeg selvfølgelig ikke sagt. Jeg har sagt, hvad jeg nu gjentagende fremhæver, at det er min Overbevisning, som jeg netop er kommen til ad Erfaringens Vej, at den Maade, hvorpaa Retspleiesystemet er indrettet fører, ja, jeg kan gjerne sige, maa føre til en Anvendelse af Varetægtsfængsel, som jeg kalder i høi Grad beklagelig, og som jeg, naar man henseer til dets Ide, fremdeles tillader mig at betegne som Misbrug. Men det er Systemet, som bærer Skylden. Det er nu, som det er blevet sagt af den foregaaende Taler, i de allerfleste Sager Opgaven for Forhørsdommeren at faae en Tilstaaelse, det er det Bevismateriale, hvorpaa 99 af 100 Sager bygges. Jo snidkere en Forhørsdommer er, desto ivrigere er han for at faae bragt Noget ud af den Undersøgelse, som han skyldte Samfundet og sin Embedsstilling at rejse den. Men det er for Meget at forlange af et Menneske, at han skal være Politimesteren, som skal opsnuse og opstøve Forbrydelsen,

skal drage Alt det frem, der kan tale mod den Paagjældende, og som saadan skal stille sig paa Mistankens Standpunkt, og at han saa i det næste Dieblik skal stille sig paa det upartiske Dommerstandpunkt, føle sig ophøiet over Alt, være den, der skal værne om den muligvis Uskyldige og drage alle Defensionsmomenterne frem, ligesaa vel som han for et Dieblik siden skulde være Aktor i Sagen. Det kan ikke nægtes, at der i Følge Systemet er stor Fare for, at en Dommer kan gaa noget for vidt i sin Forhørsvirksomhed, altsaa stille sig paa Inquisitionens, paa Politiets, paa Anklagemagtens Stade, mindre derimod paa Dommerens Stade. Erfaringen viser, at det er vanskeligere at faae en Tilstaaelse, naar en Mand er paa fri Fod, naar hans Mod opretholdes af Venner og Bekjendte, selv bortset fra, at han saa kan modarbejde Sandhedens Oplysning paa anden Maade, og man sætter ham altsaa i Fængsel for at forebygge Samkvem med Omverdenen. I mangfoldige Tilfælde bliver Vedkommende løsladt, naar han har afgivet Tilstaaelse, fordi man saa ikke længer frygter Kollision mellem ham og Omverdenen. Men helt naturligt kommer det til at stille sig saaledes for Mængden, at Personer, der ere stillede under Forhør, sættes i Fængsel, fordi de ikke tilstaa, og løslades af Fængslet, fordi de have tilstaaet, Mængden opfatter derfor Sagen saaledes, at jo før de tilstaa, desto før komme de paa fri Fod. Uden at man i mindste Maade tør bestulde vedkommende Forhørs-Dommer for at bruge Varetægtsfængsel som en Art Tortur, er det dog meget begribeligt, at det opfattes saaledes af en Masse Mennesker, at Vedkommende bliver sat i Varetægtsfængsel, fordi man ad den Vej tænker at kunne kue hans Villie, nedtrykke hans Mod og Modstandskraft. Det kan maaste ogsaa være, at man i enkelte Tilfælde ikke er langt fra Sandheden, naar man tror saaledes. Jeg vil kun sige, at det er min Overbevisning, at det ingenlunde er en Regel, jeg er tværtimod overbevist om, at det i de allerfleste Tilfælde ingenlunde er det, der bevidst tilfignes af den paagjældende Forhørsdommer, men, som sagt, jo nidkjærere en Embedsmand er, desto mere kan han fristes til at komme ind paa den af mig antydede Vej. Man har jo i saa Henseende haft nogle, som jeg vil kalde det, sørgelige Erfaringer i de sidste Aar. Der var reist Mistanke mod Personer, der ogsaa bleve dømt, og det har viist sig, at de ere dømt med Urette. Til Held for Justitsen have de paagjældende Dommere imidlertid været mere eller mindre